

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Quartus gradus obedientiae, quolibet modo nobis iniuncta ritè perficere.
Cap. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

D.Th. 2. 2
q. 104. ar.
tic. 2. cap.
et ad 2.

Thomas etiam Aquinas doctor veritatis, eam merito obedientia prefert, que mandatū expectat. Tanto, inquit, videtur obedientia promptior, quanto expressum præceptum obediendo prævenit, voluntate superioris intellecta. & postea. Obiectum obedientia est præceptum superioris cuiuscumque expressum, vel interpretatum, scilicet simplex verbum prælati; eius indicans voluntatem, cui obedit promptus obediens.] Obedientia itaq; non solum præceptum respicit, sed simpliciter prælati voluntatē, cui se subicere, cum ex maiori amore & humilitate & reverentia procedat, maiora habet signa obedientia perfectæ.

Ad Tim.
3. 4.

Paulus certè hanc simplicem ac promptam obedientiam ab omnibus fidelibus videtur exigere. Admone illos, inquit, ad Titum, principibus & potestatibus subditos esse, dicto obedire, ad omne opus bonum paratos esse. Hortare, inquam, ne tantum præcepto, sed etiam simplici dicto superiorum obediāt, & parati sint ad omne bonum, quod illi fieri voluerint. Si autem hoc est communium fidelium, quanto magis erit religiosorum, quorū est subiectio maior, & obedientia perfectior? Si qui mundo huic præfunt, inquit Basilii, & ex lege humana illam imperandi potestatem habuerunt, eis divina lex pietatis cultores tā opere voluit esse subiectos, & quod maius est, quorum vita tota nunc erat impietas; quam magna tandem ei à pietatis cultore præstanda obedientia est, qui à Deo constitutus prætes sit, & imperandi potestatem à legibus illius acceperit? & qui defendi potest, eū non Dei ordinationi resistere, qui antistiti resistat suo; præsertim cū apertissime Apostolus iubeat omni in te parandum esse spiritualibus præpositis? Certè fidelis obediens, ut Bernardus ait, nescit moras, fugit crastinū, ignorat tarditatem, præcipit præcipientem, parat oculos visui, aures auditui, linguam voci, manus operi, pedes itineri, totū se colligit, ut imperantis colligat voluntatem. & paulo antea dixerat. In mediis subditi esse & obediētes debemus ad nutum præpositorum, nihil interrogantes propter conscientiam, quia in his nullum præfixit opus Deus, sed prælatorū dereliquit imperio disponenda.] & Bonaventura. Quinimmo nec bonus obediens verbum expectat, ubi de superioris sibi consistit voluntate. Illum autem optimū dixerim obedientia gradū, cum eo animo opus iniunctū recipitur, quo & præcipitur, cum ex voluntate iubentis pendet intentio exequentis.] Hoc itaq; vera ac perfecta obedientia petit, ut præceptū maioris non expectemus, sed voluntati eius pareamus. Nam qui tantum ad præceptum obtemperat, & in aliis sui iuris esse cupit, is in paucis suam voluntatem franget, & nunquam ad veram sui abnegationem perveniet.

Bern. ser.
de virtute
obediētia.

Et quidem hoc sæpe animadvertimus esse religiosi perfecti & imperfectique discrimen. Quod hic, præterquam in rebus maioris momenti, quæ solent stricto præcepto iuberi, pro sua voluntate vult omnia disponere. Fugit maioris aspectum, ne aliquid sibi iubeatur; & sicut fur iudicis aspectum declinat, ne gemam quam furatus est, auferat, & pro admisso facinore puniat; ita & iste à prælato se subtrahit, ne propriam voluntatem, (quam postquam semel Deo obtulit, iterum furto ablata habet) deponat. At perfectus in omnibus tum maioribus, tum minoribus, vult à prælato dirigi, & sine præcepto sola eius voluntatis ostensione gubernari. Itamque debere esse veri religiosi curam docet Basilii sic scribens: Potestatem verò sui ipsius ne ad punctum quidem temporis habere monachus debet, per quam in privatis ipse negotiis suis versetur. Quemadmo-

Basil.
conf. mo.
nast. c. 28

A dum enim absente artifice instrumentum sua sponte ipsum non moveretur, neque membrum, vel ad brevissimum tempus ab aliquo corpore separari, moveri vel posset, sine eius qui intus est, opificis, ac totius corporis moderantis voluntate: similiter quoque neque religionis observanti aliquid agere, exequi vel sine Anstitis sui sententia licet. Sic ille.] Hanc Basilii regulam custodientes, in omnibusque prælati voluntati se accommodantes, multis tentationibus ac periculis se liberant, quia prælatus rationem redditurus est eorum quæ ipsi gesserint. Sunt hi suis maioribus amabiles, nam eos habent instrumenta aptissima ad omnia illa exequenda, quæ ad promovendam disciplinam, & bonum ordinem domus servandam apta existimaverint. Fiant etiam fratribus chari, cum illos videant secundum præscriptum ordinis (nam hoc prælati semper iniungent) & ex regula virtutis se gerere. Eorum vita exemplar virtutis est, quam non præserto voluntas hominis carnaliter viventis dirigit, sed voluntas maiorum, non aliud quam opera virtutis exigentium regit. Ita ergo in religiosa vita procedamus oportet, ut in omnibus ductum prælati sequamur, & præceptis cogi, & pœnis compelli non expectemus. Sufficiat nobis eius quoquomodo ostensa voluntas, ut nostrum sensum & voluntatem posthabentes, illa ad bonum incitemur. Sic implebimus mandatum Domini, quod in Deuteronomio scriptum est [& facies quodcumque dixerit qui præiunt loco, quem elegerit Dominus, & docuerint te, iuxta legem eius, sequerisq; sententiam eorū, nec declinabis ad dexteram, nec ad sinistram. Hoc inquam perfectè implebimus, quia non iam secundo gradu obedientia contenti, quo nos mandatis tantum ad quæ tenebamur submitimus, ad tertium assurgimus, ut etiam simpliciter, & sine mandato, iniuncta humiliter impleamus.

Deut. 17.
10.

Quartus Gradus Obediētia: Quolibet modo nobis iniuncta ritè perficere.

CAPVT VIII.

Quartus gradus obedientia dicitur, ad substantiam operis externi obedientia pertinent, ut scilicet & ad faciendam voluntatē Domini per prælatū explicatam nos per votum consecremus, & ut qui quid iniunctum fuerit siue stricto præcepto, siue ordinatione simplici, faciamus. Nunc quartus hic gradus modum operi obedientia præscribit, ut debito modo & cum necessariis circumstantiis perficiatur. Has autem spiritualiter doctores non eadem ratione aut numerant, aut declarant. Nam Gerson de conditionibus obedientia hæc scribit: Oportet ut ipsa obedientia sit constans, sit vera, sit hilaris, sit affectuosa. Constans illorum obedientia non est, qui ad ea, quæ sibi placuerint, tantum obedire proponunt. Vera illorum obedientia non est, qui pro lucro, vel commodo temporali obediunt. Hilaris illorum obedientia non est, qui cum murmure, vel responsione, nolentes, quæ iubentur, perficiunt. Affectuosa illorum obedientia non est, qui etsi respondere non audēt, rancorem tamen & malevolentiam, in pectore versant.] Humbertus verè hæc: ut obedientia vestra omnipotenti Deo sit acceptabilis, studeat quisq; habere promptam sine delatione, deuotam sine dedignatione, voluntaria sine contradictione, simplicem sine discussionem, ordinatam sine deviationem, incunctam sineurbationem, strenuam sine pusillanimitate, vniuersalem sine exceptione, perseverantem sine cessatio

Gerson.
tract. de
verbis Do.
mini.

Humb.

cessatio

cessatione.] At Bernardus & Laurentius Iustinianus septem conditiones obedientiæ requirunt, quas Bernardus præsertim latissimè tractat, & qui eas strenuè custodierit, satis huic gradui obedientiæ satisfaciatur. Eaque nunc nos persequemur, ut qualiter prælati obedientium sit, ex tam sanctissimorum doctorum ore discamus.

Quicumque itaque vult hunc quartum sanctæ obedientiæ gradum ascendere, enitatur primò obedire libenter. Ille libenter obedit, qui sui cordis repugnantiam vincit, prælati mandatis repugnantis, & ex animo ac cum bona & prompta voluntate quod sibi iniunctum est perficit. Is verè dicit Domino: *Voluntariè sacrificabo tibi, & cõstitor nomini tuo Domine, quoniam bonum est:* Nam spontaneus suorum laborum dator effectus est ipsum obedientiæ præparat, ut Dei laudes exteriùs prædicet, & interius ipsius Domini bonitatem collaudet. Hic de prælato dura aut difficilia iubente non detrahit, quia ex prompta voluntate omnia, quæ imperatur, prona & rationi consona censer. Hic se ipsum cogit, ut nihil aliud fieri aut non fieri velit, nisi quod prælatus aut operi mandari, aut omitti, & non fieri præscripserit. Hic tandem se ipsum vincit, quia propriam voluntatem, cui inceptè subiectus est, alterius propter Dominum voluntariè submittit. Ut enim ait Bernardus: Omnis ætas ab adolescentia sua prona est ad malum, & unusquisque voluntatem pravi sui cordis seclatur. Ab illa enim prima prævaricationis angustia innatus est homini amor propriè voluntatis, quæ voluntatem sui creatoris relinquens, ibi subdita est servitute, ubi voluit dominari. Difficile ergo est suam relinquere voluntatem, & alterius voluntariè deservire. Istam difficultatem superat verus obediens, & inde incipit dominari simpliciter, unde eligit propter dominum prælati subiecti. Quoniam hac subiectione voluntatis suæ ac desideriorum suorum dominus efficitur, & regnum cœlestis, ubi in perpetuum dominus & rex erit, scriptura proclamante, mercatur. Et sicut cum lutum obsequitur figulo, quasi vilitatem luti desinit, quia industria figuli illud in vas pulchrũ & dignum pretio convertit: ita dum voluntariè quisque Deo in suis prælati subicitur, habitaculi Dei pulchritudinem ac decorem lucratur.

Obediens deinde amator obedientiæ simpliciter. Ille simpliciter paret, qui videns, illud quod iniungitur, bonum esse aut malum non esse, sine ulla disquisitione illud perficit. Interrogatio enim huiusmodi, quare hoc aut illud præcipiat superior, diaboli imitatio est dicentis Eva: Cur præcepit vobis Deus, ut non comederetis de omni ligno paradisi? At qui Christum querit, & sequitur, ab his interrogationibus curiosis & superfluis abstinet, sciens scriptũ esse: In simplicitate cordis querite illum. Simpliciter veri obediens mandata prælatorum accipiunt, ut Dominum in simplicitate cordis inquirent. Hancque simplicitatem Basilus ab obediensibus exigit, cum eos omnibus pastorem sequentibus, & instrumentis inanimis similes debere esse dicit. Quemadmodum igitur pastor suo oves obtemperant, & viam quamcumque ille vult ingrediuntur: sic qui ex Deo pietatis cultores sunt, moderatoribus suis obsequi debent, nihil omnino illorum iussa curiosius perscrutantes, quando libera sunt à peccato; contraque, ea summa animi alacritate summoque studio cõficere. Quemadmodum enim faber, ædificatorve singulis artis instrumentis pro arbitrio utitur suo, neque unquam vllum inuentum est instrumentum, quod ad quemcumque ille usum voluisset, non se facillè tractandum præberit, ac moderatoris manui cesset; ite quoque

conuenit verum pietatis cultorem, per inde vtriusque instrumentum quoddam vile opifici ad compleendam spiritualem fabricam, omnibus in rebus parere, in quibus ut operam suam nauet, rectum esse antistes iudicari, ne si id facere recuaserit, impedimento sit, quominus spirituale opus compleatur. Et ut instrumentum non sibi ipsi deligit, quod factò usus sit ad artem iuuandam; eodem modo pietatis cultorem quoque nequaquam conuenit ipsum esse, qui sibi iudicio suo opus deligat, sed gubernationem sui, artificis prudentiæ debet consilioque concedere. Sic ille.] Et quid nos oves esse cupimus ex illis, quibus in extremo die dicturus est Dominus, [Venite benedicti patris mei; possidete paratum vobis regnum.] Oves igitur simplicitate obedientiæ sumus, ut tam desiderabilem vocem in tempore necessitatis audiamus. Absurdum erit namque, præmium ouium expectare eum, qui non ouis sinceritatem experit, sed vulpeculæ duplicitatem adamavit. Fideles serui esse volumus, qui ob Dei misericordiã, & sanctæ vitæ merita, ingrediamur in domum domini nostri, & super omnia bona sua constituamur. Fidelium ergo seruatorũ fidelitatem habeamus, qui numquam disquirunt, cur herus hoc aut illud præcipiat, sed quid præcipiat, ut illud toto conatu complere studeant. Sic & nobis in negotio obedientiæ sit suspecta omnis causatum aut rationum inquisitio, solùmque inquiramus quomodo id, quod nobis iniunctum est, gnauiter exequamur.

Addat præterea verus obediens suo merito tertiã conditionem, ut scilicet obediatur hilariter. Nam tristitia subditi intus mente concepta, & extra signis ostensa, prælatũ ab imperando re trahit, & ad subditum in otio & inertia relinquendũ inducit. Ex quo is multa merita perdit, dum tristitiam vultus prælato quasi murum obiciens, se ipsum obedientiæ laboribus indignum efficit. Alios quoque fratres non parum lædit, qui aut ad imitandam duriciem istius imitantur, aut saltem ad iudicandum & obmurmurandum impelluntur. Certè opus obedientiæ quasi donum est, & sacrificium acceptissimum, quod domino prælati obsequentes offerimus. Quam lætanter autem offerendum sit donum, Paulus scripsit dicens: Non ex tristitia aut ex necessitate: hilarem enim datorem diligit Deus.] Et Ecclesiasticus: In omnidato hilarem fac vultũ tuum, & in exultatione sanctifica decimas tuas.] Primitias quidem Deo exultantes sanctificamus, id est, deputamus, & à ceteris fugibus se segregamus, cum obedientiæ opera hilariter incipimus: ac decimas etiam lætanter cõsecramus, cum eadem exultatione & gaudio ipsa opera obedientiæ perficimus. Dauidi, qui personam coniugarum ac secularium præferebat, mandatum est, ut offerret domino bonem, unde ait: Offeram tibi boves cum hircis. At Abraham qui domum suam, consanguineos, patriamque reliquerat, & imaginem religiosorum gestabat, præceptum est ut offerret vaccam triennem, & non sexum masculum, sed femineum immolaret. Quare? Nisi quia secularibus fortassis sufficeret mandatis fortiter obsequi, ac religiosos decet in quibuslibet rebus iniunctis non tantũ fortiter, sed exultanter obedire. Gratum (ut existimo) erit nobis legere quàm pulchre Richardus Victorinus hunc mysticum sententiam adumbret. Videamus modò, ait; quid sibi velit hoc sacrificium Abraham, vel in quo videtur ab illo iam dicto Dauid sacrificio differre. Quid quæso est quod Dominus à summo Patriarcha non bonè sed vaccam querit? Numquidnam in hoc genere hostiarum plus feminam quàm masculum diligit: fortè sic est. Neque enim à

tantum

Bern. ser. de grad. obedien. iustitia. de discip. monast. c. 7.

Ps. 38. 8.

Bernard. de grad. obedien.

Genes. 3. 1.

Sapient. 2. 1.

Basil. con. monast. c. 23.

Matth. 25. 24.

2. Corint. 9. 7. Eccl. 35. 11.

Ps. 65. 15.

Gen. 26. 8.

Ricard. tract. de sacrificio Dauidis. c. Abr.

tanto amico exigeret, quod minus ipse diligeret. Si mysticè dicta mystica interpretatione discutiantur, puto palam fieri, ratum inueniri quod dicitur: Scimus de boue quia iugum portare potest, lac autem dare non potest. Contingit verò vaccam virtutemque facere, & lac dare, & domini sui iugum portare. O quale sacrificium, & obedientiæ iugum humiliter portare, & inter qualibet obedientiæ ardua cordis dulcedinem seruare, & nil aliud quàm lacteum dulcorem per verba distillare! Multi cum dura sibi præcipiuntur, molestum quidem habent, nec tam dulciter quàm fortiter sustinent. Scimus autem quia masculinus sexus, quàm femininus, fortior est: Sed lac tamen dare non potest. Bouem itaque facit obedientia fortis; Vaccæ verò obedientia dulcis. Bouem offerre, est obedire viuiliter; Vaccam offerre, est obedire gratanter. Bouem offerimus obediendo constanter; vaccam offerimus, obediendo gratulanter. Caro bouina, obedientiæ robusta; caro vaccina, obedientiæ iucunda. Hactenus ille.] Nos certè in hoc filij Abraham sumus, quòd imperio Domini parentes, patriamque reliquimus, & collum obedientiæ subiiecimus; ac proinde consequens est ut eum in qualitate sacrificij sequamur. Offeramus Domino vaccam triennem, obedientiam hilarem. Obediamus hilariter, quia Deo in opere obedientiæ actiones augemus, quia fratribus nostris iter subiectionis perfectæ monstramus. Nam obedientiæ, hac triplici lætitiâ aucta & decorata, promissionem illius terræ promerebitur, nò lacte & melle corpori manantis, sed animæ æternam dulcedinem producentis.

Hilaritas quartam obedientiæ perfectionem adducet, ut nimitum iustus obediat velociter, & omni mora seposita maioris aliquid iniungentis voluntatem adimpleat. De mandatis domini siue per se siue per prelatos nobis propositis, inquit regius Prophetarum: Qui emitit eloquium suum terra, velociter currit sermo eius:] sermo autem velociter currens, velocem vult habere sequentem. Filiis quoque Israël, dum eius agni præcipitur, festinatio in comestione habenda mandatur: Et comedetis, inquit, festinanter.] Quia videlicet verba illa, ait Bernardus, quæ per legem dedit, quæ per semetipsum præfens exhibuit, quæ per Ecclesiæ præpositos tradenda reliquit, veloci sunt obedientiæ consummanda.] Sit autem omnis homo, inquit Iacobus Apostolus, velox ad audiendum, tardus autem ad loquendum.] Tarditatem ad loquelam retulit, velocitatem autem in opere postulauit. Ad quidem homo diligens erit in audiendo, nisi ut audita compleat diligenter, & velociter mandata perficiat? Obedientiæ velocitatis præmium maximum, & tarditatis pœnam habet. Vide præmium in principe publicanorum velociter obediens. Audiuit Zachæe festinans descende, quia hodie in domo tua oportet me manere. Ille festinans descendit, & excepit dominum gaudens;] & iuxta illud quod Dominus intulit, [Salus domui huic facta est;] salutem animæ in præmium suæ properationis accepit. Sed vide pœnam in Cain, cuius munus repulsum est, quia in eius oblatione tardauit. Denique: Factum est post multos dies, ut offerret Cain de fructibus terræ munera Domino. Duplex culpa, inquit Ambrosius, vna quòd post dies obrulit, altera quòd ex fructibus non ex primis fructibus. Sacrificium autem & celeritate commendatur & gratia. Vnde præceptum est: Si voueris votum, non facias moram reddere illud.] Cum enim moram facis, non reddis votum. Est autem postulatio bonorum à Deo cum soluendi muneris promissione. Et ideo cum impe-

traueris quod petisti, ingrati est tardare promissum. Hæc ille.] Qui & postea Abraham vehementer laudat, quòd velociter Domini mandata complenda suscepit. Prima, inquit, Voti gratia, est celeritas solutionis. Denique Abraham filium suum, ad holocaustum iussus offerre, non post dies ut Cain obrulit, sed exurgens mane strauit asinam suam, & adhibuit secum duos pueros, & Isaac filium suum, & concidens ligna ad holocaustum, surgens abiit, & venit ad locum quem dixerat ei Deus, die tertia. Primò aduerte immolantis studium maturum atque festinum, ut mora expectationis non esset, nisi donec audiretur oraculum. Deinde ut sterneret asinam suam, obsequium omne ipse susciperet, & sacrificio necessaria pararet, duabus quoque fide & spe virtutibus comitantibus, hostiam suam duceret, de potestate Dei certus, & de bonitate securus.

Merito ergo Sanctus Patriarcha Benedictus hæc festinationem obedientiæ mandauit: Primus, ait, humilitatis gradus obedientiæ sine mora. & postea: Mox ut aliquid imperatum à maiore fuerit, ac si diuinitus imperetur, moram pati nesciunt in faciendo. & iterum: Sed hæc ipsa obedientiæ tunc acceptabilis erit Deo, & dulcis hominibus, si quod iubetur, non tepide, non tardè, non tepidè fiat. Merito etiam Cassianus antiquos illos monachos de hac celeritate commendat, in qua erant adeo strenui, ut litterarum præ studio celeriter accutendi semisactam relinquere. De illis hæc dicit: Itaque confidentes intra cubilia sua, & operi ac meditationi pariter intendentes, cum sonitum pulsantis ostiij, ac diuersorum cellulas percutientis audierint, ad orationem eos scilicet, seu ad opus inuitantis; certatim è cubiculis suis vnusquisque prorumpit; ita ut is, qui opus scriptoris exercet, quam reperit fuerit inchoasse litteram, finire non audeat, sed in eodem puncto quo ad aures eius sonitus pulsantis aduenit, summa velocitate profiliens, ne tantum quidem moræ interponat, quantum captipapicis consummet effigiem; sed imperfectam lineam litteræ derelinquens, non tam operis compendia, lucraue sectetur, quàm obedientiæ virtutem exequi toto studio, atque emulatione festinet. Quam non solum operi manuum, seu lectioni, vel silentio & quieti cellæ, verum etiam cunctis virtutibus ita præferunt, ut huic iudicet omnia postponenda; & vniuersa dispendia subire contenti sunt, dummodo ipsi hoc bonum in nullo violare videantur.] Merito tandem Siluanus Abbas in vitis patrum apud Euagrium Ponticum Hyperbortam, vel Petronium Bonorensem, illum discipulum præ aliis dilexit, nomine Marcum, cuius tanta erat obedientiæ, ut à magistro vocatus, litteram, O, mediam reliquerit, nec eam præ desiderio promptæ obedientiæ impleuerit. Quod factum alij seniores, qui Siluanum comitabantur, videntes, dixerunt ei: In veritate quem tu diligis, & nos iam diligimus, quia & Deus eum propter suam obedientiam diligit. Nos itaque in exequendis rebus iniunctis quàm diligentissimi simus, ut per celerem obedientiam Christum Saluatorem inueniamus. Nam tres illi felices reges ab stella ad Dominum adorandum vocati statim sine vlla cunctatione accurrerunt: quare illorum vox fuit: Vidimus stellam eius, & venimus.] & in præmium suæ promptæ obedientiæ Domini conspectu dignati sunt. Sic si in omnibus promptè celeriterque obediemus, non iam ad horâ, sed ad æternitatem, Christi consortio & conspectu perfruemur. Ipse enim illos magno honore prosequetur, qui sacrificia sua, nempe obedientiæ opera, non patiuntur

inf. s.

Benedict. in reg. c. 5.

Cassian. lib. 4. de inst. c. 11.

Pf. 147.4

Exod. 12. Bern. sup.

Iacobi. 1. 19.

Luca. 19. 5.

n. 9.

Gen. 4. 3. Ambros. lib. 2. de Cain c. 7.

Ecc. 5. 3.

per tar

per tarditatem & focordiam ab aduersario delibari.

Instantia in obediendo adiungenda est constantia & fortitudo, vt quis sciat obedire velociter, discat & parere viriliter. Sæpe namque non modica difficultas insurgit, nos in itinere subiectionis impediens, & ab impletione mandatorum abducens, quæ fortitudine vincenda est, ne obedientia meritum excidat. Viriliter agite, & confortetur cor vestrum, [ait Sanctus David, [omnes qui speratis in Domino.] Nobis ergo, qui præmium maximum obedientium speramus, viriliter obediendum est, ne illo ob inconstantiam & pusillanimitatem priuemur. Tria autem sunt, quæ nos solent ab operibus obedientia diuellere; vel ipsa rerum iniunctarum difficultas, quia nimirum res arduæ sunt, & naturæ ac sensui repugnantes; vel modus præcipiendi, quia prælatus inuauiter & duriter & sine opportunitate præcipit vel alij, qui iustificationibus aut persecutionibus aut minis, tentant nos ab obediendo retrahere. Hæc tria superat fortitudo in agendo, cuius causa dicitur de nobis, quod nouimus viriliter obedire. Si res difficilis fuerit, si sensui propensionique repugnans, non propterea omittenda est, immo eo libentius executioni mandanda, quo difficultas meritum auget, & ex victoria sensus & propensionis nostræ obedientia virtus accrescit. Si enim in rebus facillimis aut voluntari nostræ consonis obedierimus, quam mercedem habebimus, cum & seculares, immo & iniqui in rebus quæ sibi placent, obediunt? At in his quæ exhorremus & valde formidamus, obedire veræ est humilitatis & subiectionis indicium. Saluator noster obediuit patri in perfectione mortis, & in aliis multis quæ natura illius humana sanctissima & ordinatissima vehementer extimuit. Sic veri imitatores illius in difficultibus & arduis obediunt necesse est, & in his, quibus caro repugnat, se propter amorem obedientia subiciant. Se namque in his vincere, & voluntatem ad hæc complenda & admittenda fortiter inclinare, obedientiam mirabiliter perficit, & eius meritum ac valorem augmentat. Quare Gregorius sapienter ait: Sed quia nonnumquam nobis huius mundi prospera, nonnumquam verò iubentur aduersa: sciendum summopere est, quod obedientia aliquando si de suo aliquid habeat, nulla est; aliquando autem si de suo aliquid non habeat, minima. Nam cum huius mundi successus præcipitur, cum locus superior imperatur, is qui ad percipienda hæc obedit, obedientia sibi virtutem euacuat, si ad hæc etiam ex proprio desiderio anhelat. Neque enim se sub obedientia dirigit, qui ad accipienda huius vitæ prospera libidini propria ambitionis seruit: rursum cum mundi despectus præcipitur, cum probra adipisci, & contumelia iubentur, nisi ex se ipso animus hæc appetat, obedientia sibi meritum minuit: quia ad ea quæ in hac vita despecta sunt, inuitus nolensque descendit. Ad detrimentum quippe obedientia ducitur, cum mentem ad suscipienda probra huius sæculi, nequaquam ex parte aliqua etiam sua vota comitantur. Debet ergo obedientia & in aduersis ex suo aliquid habere, & rursum in prosperis ex suo aliquid omnimodo non habere, quatenus & in aduersis tanto sit gloriosior, quanto diuino ordini etiam ex desiderio iungitur: & in prosperis tanto sit verior, quanto à præfati ipsa, quam diuinitus percipit gloria, funditus ex mente separatur. Sic ille. Et Bernardus ad idem inquit: An tu ibi putas obedientia fructum, cum subditus audit obedientiam quam multis expetierat votis, cum ei præcipitur quod redo-

leat dignitatem, gaudium, & lætitia fluiter, & potentia fulciatur imagine? E contrario autem an tu illi obedientia meritum assignas, quæ cum aduersitate procedens animum terret audientis, grauis ad audiendum, grauior ad implendum, ad tenendum grauissima? Non est ita. Faciendum est vt à prosperitate animo separemur, & aduersitatem animo amplectamur, si volumus illum sequi, qui regnum fugit, & ad passionem voluntarius venit. Et Sulpicius: Præcipua ibi virtus, scilicet in cœnobis monachorum Orientalium; & prima est obedientia; neque aliter adueniens ad monasterium Abbatis suscipitur, quam qui tentatus prius fuerit & probatus, nullum vnquam recusaturus, quamlibet arduum ac difficile indignumque toleratu Abbatis imperium. Vincenda est ergo difficultas quæ ex ipsa re imperata nascitur, vt fortitudo in obediendo teneatur.

Si verò prælatus duriter & insulse præcipiat, si omnia reprehendat, si nihil beneferi, & in nullo suam voluntatem impleri proclamet, non propterea ab obedientia desistendum est, scientes quod non homini propter hominem obtemperamus, sed propter Deum cui nostra voluntas placita est, hæc dubie obediunt. Vnde Ephraem ait: Si sub obedientia spiritualium patrum confederis, non cum demulceris, & audis verba assentationis, appareat fidei tuæ stabilitas, ac firmitas: sed quando contemptus, atque percussus sustineris; nam etiam fera merito cum demulcetur mansuescit atque mitescit. Ne itaque erga corripientem, & instituentem te, amarulentior fias, si nimirum cupis vas electionis euadere. Hæc ille. Vas profectò electionis fit, qui duritiei prælati nullam rationem habens, & Christum in eo præcipientem aduertens, tanta alacritate & strenuitate pareat, ac si prælatus eius obsequia gratissima haberet, eumque vt intelligentem & industrium diligeret. At si nos alij ab opere iniuncto variis modis retrahant, si arduum esse hæc aut illa peragere dicant, si nobis talia imperari indignum asserant, & hæc impugnatio obedientia vincenda est, sciendumque nihil esse arduum humilibus, vt ait Leo Papa, nihilque asperum mitibus, nihilque indignum esse viro docto, aut nobili, aut sene, aut antea multis muneribus honorato, si à prælato præcipiatur. Si tribulatio intonat, inquit Bernardus, si persecutio resolat, si peccatores tibi laqueum ponunt, si maligni tuum iter impediunt, tu obedientia vias non deseras. Sic dicit: Paratus sum & non sum turbatus [vt custodia mandata tua.] Custodi mandata prælati, quæ non sunt aliud quam mandata Domini: & scito præclarum esse illi in omnibus obedire, & perfectam esse obedientiam, ac maximum meritum in arduis & difficilimis obtemperare.

Iustus pareat fortiter, obediatur & humiliter, ne fortitudo in superbiam transeat, & obedientiam reddans, eius meritum & decorem impediatur. Quid est obedire humiliter? Humilia seruitia ab obedientia imposita gratæ suscipere; prælationis onera, si absque transgressione mandati fieri possit, prudenter cauere; se ipsum merito obedientia indignum, & ad quæque opera de se ineptum reparare. Humilia obsequia à religiosis obedientibus libenter esse admittenda Basilius in hunc fere modum edocet! Atque etiam intelligendum illud est, debere pietatis cultorem viliora etiam munera magno cum studio, magnaque cum animi alacritate suscipere, scientem nihil minutum esse, quod Dei causa fiat, sed grande & spirituale, & ciuimodi, quod exalatum nobis, & præmia cœlestia conciliat. Quamobrem licet communibus utilitatibus interuentia sarcinaria sequi iu-

menta

Psal. 30.
26.

Greg. 11.
mor. c. 10.

Ser. sup.

Ephrem.
de virtut.

Leo Papa
serm. o. e.
1. de Ep.

Ber. sup.

Psal. 118.
60.

Basilius.
conf. mi.
nas. c. 24.

menta oporteat, recusare tamen non debet. Si quidem venite, in mentem Apollolorum debet, quam alacriter illi Domino paruerunt, quando ipsis mandauit, vt ad se pullum adducerent: cogitantesque, & illos quoque quorum causa iumentorum curam suscipiat, fratres Domini esse, & tributam ipsis benevolentiam studiumque, in ipsum Saluatorem redundare: qui dixit; Quatenus fecistis vni de his fratribus meis minimis, mihi fecistis. Quod si sua facit, que minorum sunt; sine dubio multo magis que electorum sunt, ea sibi vendicabit, modo ne officium causam ad licentiam existimet. Quin summa potius animi, attentione munire se ipsum debet, vt cum sibi tum ceteris, in quoscumque eum casus detulerit, pariat utilitatem. Porro si de muneribus ijs, que abiectiona sunt, aliquid exercendum sit, scire conuenit, Saluatorem quoque ipsum discipulis ministrasse, & abiectiona opera facere non recusasse: magnumque homini esse, si Dei imitator existat, cum per hęc que humilia sunt, ad altitudinem illam, quod illum est imitatus, ascendat. Quamquam quis iam humile ausit quippiam appellare, quod Deus ipse attingere non recusauit? Huc vsque Basilius. Præclara autem, ac speciosa munera esse prudenter detrectanda sanctissimorum Ecclesiæ viro- rum exemplo didicimus, qui se ipsos difficiles in admittendis dignitatibus præbuerunt. Et quia natura nostra per peccatum superbiæ corrupta ad prælationem semper aspirat, non est vitium inobedienciæ ab his, humili se excusatione subtrahere, & humilia potius velle, quam cella, sub prætextu obedienciæ quaritare. Bonum est, inquit Origenes, non proflire ad eas, que à Deo sunt dignitates & principatus, & ministeria Ecclesiæ, sed imitari Moysen, & dicere cum eo: Prouide alium, quem mittas. Si autem id bonum est, certè aliqua inobedienciæ labe maculatum non est. Et Bernardus: O perueritas, o abusus filiorum Adam, quia cum ascendere difficillimum sit, ipsi & leuiter ascendunt, & difficiliter descendunt, parati ad celsitudines & honores graduum Ecclesiasticorum ipsis etiam angelicis humeris formidandos. Quia ergo ad hæc superbe & imprudenter inclinamur, obedienciæ perfectionem non tollit, sed meritum humilitatis adiicit his sublimibus repugnare. Debet etiam obediens, vt humilitatem habeat, se vt supra dictum est, ad omnia ineptum reputare, & indignum merito obedienciæ sentire, quia si magnum existimatur, à rege terreno occupari, quanto maius erit, Deo regi caelesti ore prælati præcipienti parere? Certè, si bene intelligimus, indigni sumus, quibus opera obedienciæ demandentur, & tantæ virtutis meritis tribuantur.

Postrema obedienciæ perfectio est vt sit perseuerans, & constanter ac desinenter obediens. Non sufficit ad salutem incipere; non enim scriptum est: Qui cœperit, sed qui perseuerauerit vsque in finem, hic saluus erit. Nec corona cursum incipienti sed perficienti decernitur. Nam cursum consummaui, inquit Paulus, in reliquo reposita est mihi corona iustitiæ: Sibi autem reposita non esset, si cursum tantum inchoasset, non autem perfecisset. Ideo monet ipse: Sic currite, vt comprehendatis. Quia sicut ille accipit brauium, qui ad metam cursus peruenit, ita & præmium obedienciæ ille percipit, qui vsque ad finem vitæ in obediencia persistit. Ideo Bernardus obedienciam comparat talari tunica, quia sicut hæc ad talos vsque protenditur, ita & illa vsque ad finem vitæ protrahitur. Obedientia, inquit, talaris est tunica, quam

A Ioseph (quod sonat, accrescens, vel augmentum, id est, quilibet perfectus) dono clementioris gratiæ, quæ est mater credentium, singulariter induit. Quia verò hæc talaris tunica pulcherrima est, non tantum signat vt perseueremus vtrumque, sed vt cum omnibus prædictis conditionibus in obediendo persistamus. Propterea idem Bernardus alio loco eam comparat nummo, qui nisi integer sit, & omni ex parte incorruptus benèque signatus, à nummulario contemnitur. Sed præter ordinem erit melliflua prætermittere. Sapiens, inquit, nummulatius est Christus, immo ipsa sapientia, cui necesse habemus reddere hęc obedienciæ nummum: nec suscipiet eum nisi & integer inueniatur, & sine aliqua salutate. Nam si discutimus, si diudicamus, & in hoc quidem præcepto non obediunt, sed in illo; fractus est nummus: non suscipiet eum Christus, à quo nimirum tenemur nummi integri debitores. Omnes enim obedienciam simpliciter & sine vlla acceptione promissimus. Quod si quis obediat quidem, sed simulariè & ad oculum, murmuret autem in abscondito, falsus est nummus eius: plumbum habet non argentum, & iniquitas sedet super talentum plumbi: dolose agit, sed in conspectu Dei, quoniam Deus non irridetur. Vis audire perfectæ obedienciæ formam? Vidit Dominus (ait Euangelista) Petrum, & Andream mittentes rete in mare, & ait illis: venite post me, faciam vos fieri piscatores hominum. Faciam, inquit, de piscatoribus piscatores: immo prædicatores. At illi continuo nihil diudicantes aut hæsitantes, non solliciti vnde viuerent, non considerantes quoniam modo rudes homines, & sine literis, prædicatores fieri possent, nihil denique interrogantes, sine vlla mora, relictis retibus, & nauis, secuti sunt eum. Agnoscite fratres quoniam propter vos scripta sunt hæc, propter vos singulis annis in Ecclesia recitantur: vt discentes verè obedienciæ formam, castigeris corda vestra in obediencia charitatis. Hęc nimirum est quæ sola cõmendat obedienciæ nummum, hoc illius argentum est probatum atque purgatum. Hęc Bernardus. Qui ergo his septem attributis opus obedienciæ perfecit, verus & per omnia consummatus obediens censetur. Obediat ille libenter, vt in opere iniuncto lateatur: obediat simpliciter, ne stultè sapiens, sed potius sapienter ignorans existimetur. Obediat humiliter, vt non coactus obediens more seruatorum, sed spontaneus secundum consuetudinem filiorum appareat. Obediat velociter, vt citius præmium victoriæ teneat. Obediat viriliter, ne difficultate superetur. Obediat humiliter, ne ob superbiam merito obedienciæ priuetur. At tamen in his omnibus perseueret, vt mercedem perfectis obediencibus paratam consequatur.

Quintus gradus Obedientiæ: Voluntatem simul cum opere maiori subdere.

CAPVT IX.

RADVS isti qui sequuntur, licet videantur in conditionibus obedienciæ, comprehensi, tamen aliquid habent cuius causa oporteat eos à quarto etiam

Matt. 25. 40.

Origenes, hom. 6. in Isaiam.

Bern. ser. 2. de Assensione.

Matt. 24. 13. 1. Timor. 4. 7.

1. Cor. 9. 24.

Bern. ser. de S. Andea.

Matt. 4. 18. 19.

gradu